

El Saló «Modernista»

i III

I seguint el comentari a les interessants obres reunides a can Dalmau, parlaré ara d'aquelles que tot i estant dintre el quadro de la renovació, pertanyen en menys grau al terreny de l'exploració, de l'inèdit.

Cal insistir — abans d'entrar a parlar de les obres que no foren comentades — sobre l'extrem de què no té res a veure la bondat intrínseca i extrínseca de l'obra d'art amb la doctrina estètica que serveixen conscientment o subconscientment els artistes.

Tant si una obra és emplaçada en la línia de xoc, com si ho és en el quadro de la «landsturm», l'emplaçament no afecta per res la seva qualitat. Hi ha obres d'avançada, naturalment, — dintre les direccions més agudes de l'avançada — que són essencialment pobres, com n'hi ha d'altres «passades de moda», que són essencialment riques. Es sempre el to que fa la cançó. Però perquè les obres d'art d'avui participin d'aquesta bondat essencial que està per damunt de les teories, cal que siguin del nostre temps. Hi ha també unes tropes de reforç i una reraguarda de la nostra època. Deia Goethe: «L'art té solament realitat quan obrim de bat a bat les portes del cor, perquè hi penetrin totes les idees i sentiments del temps en què vivim».

No sempre podem pertànyer a les tropes d'exploració, i fora risible almenys, el voler aparentar una força que no tenim, quan homes plens de joventut — joventut que de vegades no s'esgota amb una vida — de frescor, d'heroisme, d'entrenament i suficientment foguejats, poden suplir amb un esforç «possíble» els afanys dels que un dia foren ardots perquè podien ésser-ho. Cal, naturalment, que no decaigui l'heroisme, però, tant com saber aguantar el lloc de perill, saber-lo cedir al qui tingui més mèrits.

Si no recordo malament, el gran Claude Monet — un dia a l'avançada amb l'impressionisme — es negava fa poc d'acceptar el convit dels «Independents» d'exposar amb ells, per creure's emplaçat actualment en un lloc més confortable. L'heroi d'ahir no ha oblidat la seva història, però comprenia que altres després d'ell havien fet caminar la pintura, i que el seu lloc «honorari» a l'avantguarda tenia més de ridícul que de gallard.

Guardant les distàncies, cal dir que a molts catalans dels que hem estat invitats al Saló Modernista de can Dalmau, ens passa una mica el que li hauria passat a Monet si fos temptat d'exhibir entre gent de xoc. L'obra de molts de nosaltres pot passar per avantguardista ací on anem tan endarrerits en el camp de la recerca, però en lloc més podríem intentar passar com a tropes de xoc. Però, ni tampoc a can Dalmau, al costat de les mostres de pintura nacional i estrangera esmentades, que ens situen, a la majoria de pintors d'ací, a les línies de reemplaçament.

Per altra banda, els noms coneguts pel món per llur audàcia, es mostren ací amb obres antigues. Joan Miró i Torres-García es troben en aquest cas — malgrat la sola presència d'obres, del temps que siguin, d'aquests dos artistes empleni d'interès el Saló.

Dintre el més reeixit de l'aportació catalana al Saló Modernista, cal posar les obres dels sintetistes Mompou i Bosch-Roger. El «fauvisme» d'aquests artistes és absolutament a la francesa: agut de tan distingit. Sobretot l'aportació pictòrica de Josep Mompou és d'aquelles coses que no s'obliden. I pensar que Mompou és combatut ací, en nom de la pintura densa i de l'academicisme més insuficient.

Vull també enrolar la meua aportació al Saló, dintre d'aquest sistetisme, encara que, en les meves obres comença de jugar-hi amb certa llibertat l'element sentimental; el mateix que es mostra per exemple en forma molt diferent en la producció del meu cada dia més admirat Marc Chagall.

Jaume Guardia entona pacíficament el seu cant entre neo-popular i neo-clàssic amb un sentiment molt ajustat, per contrast, amb la nostra època.

Joaquim Sunyer mostra una delicada tela, exquisidament matisada, ric de «rappports» colorístics de l'hora. Línicalment sensible, de composició satisfactòria.

Rafel Barradas ens mostra el seu sintetisme més traçut, potser, que profund. Interessant, però.

Josep Gausachs més d'acord amb el Saló en la figura que en el «Gerro de flors».

De Manuel Humbert, enyorem decididament els seus temps incisius. No sé veure prou clar on vol anar Humbert per aquest camí de pintura de «pasta i pinzellada», tan poc adequada al seu temperament.

Alfred Sisquella es mostra contràrri en el seu bodegó, en el qual, entre fragments fortament, profundament pictòrics, ensenya la vaguetat que dona l'ofici, poc apte encara per assolir el seu desitjat academicisme. La intel·ligència de Sisquella, naturalment, no es pot desmentir, però el seu lirisme, almenys, en aquest bodegó, és absolutament rebaixat i ni l'ordenació plàstica, ni la puresa objectiva, és aconseguida amb prou intensitat per a suplir l'antiga vibració.

No se sap perquè l'objectivisme pren en la nostra terra una faç tan rànica — perfeccionament de Cézanne i sub-neerlandisme,

L'exposició s'enriqueix amb un relleu del massís i rítmic Manolo i amb dibuixos colorits de Ramon Pichot i es completa amb obres de Josep Dalmau, Carles Albesa i Elvira Homs. L'aportació d'Homs ens fa esperar-cats.

RAFAEL BENET

O-MIII-O

2.484

A.

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF MODERN ART
1925